

A malom, amelyből műterem lett: egy eredeti látású, sokra hivatott festőművész alkotóműhelye

Szalay Ferenc szélmalmában

Idén is nagy sikert aratott a hagyományos és jó nevű vásárhelyi Ósai Társulat. Az eddig eltelt évek alatt immár bizonyossá vált, hogy a kiállítások és a vásárhelyi festészet egyik legkiforrottabb, önmagát leginkább megtalált egyénisége Szalay Ferenc festőművész.

A mártélyi tanyák között találkoztunk vele. Szabadidejében itt él, itt dolgozik saját szélmalmában. Régi-régi használati eszközök, tárgyak; a tanya és a malom jelentik birodalmát. Minden, ami körülveszi, a lehető legegyszerűbb formákból épül fel és egyben csodálatos szépségek hordozója. A malom első emeletén berendezett műteremben levő tárgyak — egy kolomp, lámpások, a tanyasi ember szép fazekas munkái, a malom vén berendezési tárgyai — itt nem keltenek nosztalgikus hangulatot. Létezésük ebben a környezetben természetes és egyszerű. Nem érezni bennük semmi hivalkodást. Szervesen összetartozók ök: a környezet, a művész és a vázlatok, képek.

Veszélyes és nehéz Szalay Ferenc festészetéről szavakban, prózában beszélni. Fenyegtet a sekélyesség és a terjedő veszélye. Annyi bizonyos, hogy képei olyan ősi és alapvető emberi jellegűek, tartalmakhoz nyúlhatnak vissza, melyekkel adekvát a beszéd nem lehet. Festészetében olyan emberi lényeket, viszonyokat sikerül megragadnia, melyek az idő komponensből éppen a maradandót mutatják. Nem a statikus, hanem az örök-ké létező, az egyes körülményektől független lényegét tekintve nem változó, de mégis mindig új köntösben megjelenő emberi értékeket.

Kétségtelen, hogy környezete sokat segít a festőnek. Emberi viszonyai ez a környezet meg-megőrzete azok régi báját, eleven közvetlenségét. Egyszerű emberek élnek itt. Földművelők, parasztok. Egész életüket a föld gondjába tölti be. Mégis, ahogyan a festő mondta egyikükről: — Csodálatosan

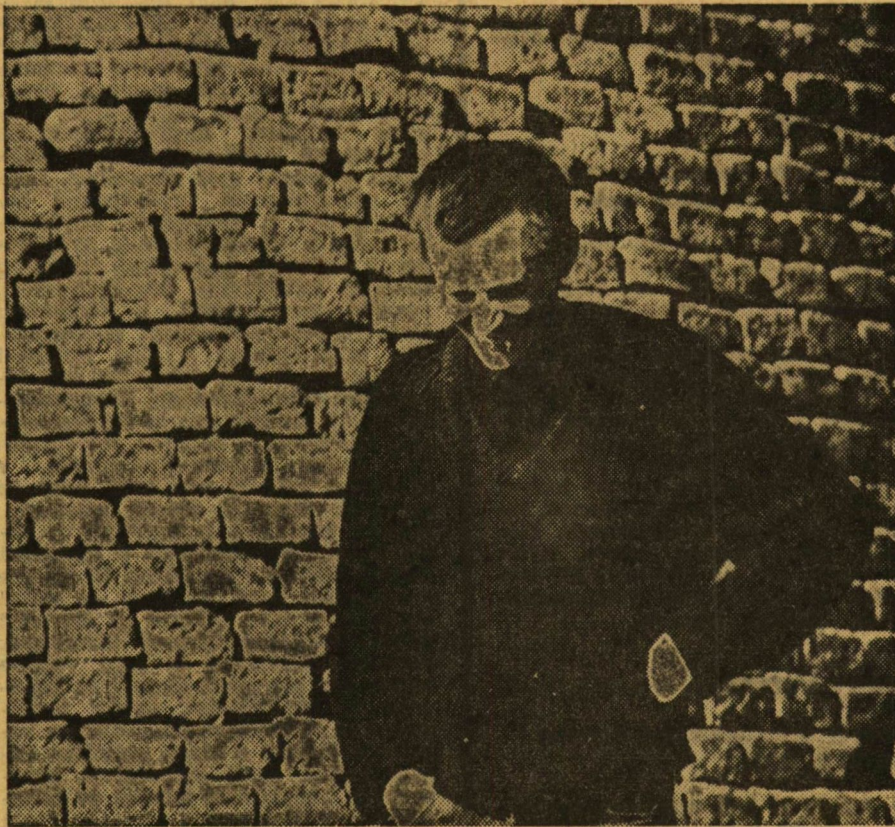
tud a lovokról beszélni. En csak ülök, és hallgatom amit mond.

Ilyenek ezek az emberek. Fáradtak, sokszor elnyűttek; de közvetlenek, könnyen kitarukozók és lelkesedők. Olyan dolgokért lelkesednek, amelyeket a városi ember már-már primitívnek tart. Pedig nem az. Csupán számukra kézenfekvő dolog a természet és az ember közelsége, egysége.

Aki egyszer látta a képeit, az tudja, hogy részéről mindez nem különkedés, nem is a világtól való eltávolodás. Nem. Nála ez törekvés arra, hogy rátaláljon az ember legősibb és legmélyebb eredeteire, természetes és egyszerű, mindenki által érthető szépségeire, tehát a lényegre.

Igy él tehát a festő a mártélyi tanyák között. De ha valaki tényleg meg akar tudni róla valamit, azt ne ettől a kis bemutatástól várja. Nézze meg műveit, melyek minden szónál többet, és főleg lényegesebbet mondanak.

SZ. I.

Szalay Ferenc a kiszolgált hajdani szélmalom előregedett téglájú falánál. Képeiből és egyéniségéből egyaránt sugárzik a derű, s a táj és az emberek szeretete.

Elhunyt dr. Kiss Árpád

Tudományegyetemünk Általános és Fizikai Kémiai Intézetének nyugalmazott professzora, dr. Kiss Árpád akadémiai levelező tag életének hetvenkilencedik évében november 10-én elhunyt. A szegedi tudományos élet nagynevű alakjának tevékenysége kiterjedt a fizikai kémia szinte valamennyi területére. Munkássága elismeréseként 1953-ban levelező tagjai sorába választotta a Magyar Tudományos Akadémia, 1955-ben pedig Kossuth-díjat kapott. Tudományegyetemünk oktatói, dolgozói és hallgatói Kiss Árpád professzornak emlékét — aki 1924-től nyugalmavonulásáig, 1962-ig volt az egyetem professzora — őrzik szívükben.

Meghalt dr. Gazdapusztai Gyula

Mélyszégyen megrendüléssel haltunk a hírt: november 14-én tragikus körülmények között meghalt dr. Gazdapusztai Gyula kandidátus, a József Attila Tudományegyetem ökortörténeti és régészeti tanszékének tanszékvezető docense.

Néhány napja még egy készülő cikk alkalmával munkájáról, terveiről beszélgettünk vele. Elmondta, hogy mennyire fontosnak tartja a további ásatásokat, régészeti feltárásokat, a magyarországi kunhalmok titkainak további felderítését. A munka félbemaradt, a tervek, az ő tervei immár nem valósulnak meg. E félbeszakadt munka is a veszteség fájdalommaságára utal. Dr. Gazdapusztai Gyula emlékét megőrizzük.

HAT ELŐADÁS, IZGALMAS TÉMÁK

Kialakult az új érdekes kezdeményezésként induló Collegium Politechnikum programja. Az első előadást a természettudomány az ember életében november 8-án tartotta dr. Szalay László egyetemi tanár. December 2-án Pszichológia-filozófia-ktbernetika címmel dr. Székely Sándor tanszékvezető docens előadását hallgathatják az érdeklődők.

A sorozat egyik legérdekesebb témájáról a szervek átültetéséről dr. Petri Gábor egyetemi tanár, az I. számú Sebészeti Klinika igazgatója tart előadást december 9-én. A második félév folyamán február 10-én dr. Maholi Károly főiskolai tanár az antik világ földjén, majd február 24-én dr. Wittman Tibor tanszékvezető egyetemi tanár a „Történelem szemmel Latin-Amerikában” című előadása fog elhangzani.

Bizonytalan az időpontja még a hatodik előadásnak, amelyen Vitray Tamás Mexicóról, az olimpia országáról fog beszélni. Az előadások hétfői napon este 8-kor a Móra Ferenc kollégiumban lesznek.

Beckett a felolvasó színpadon

Megkezdődött az Egyetemi Színpad új sorozata: a Liliom utcai klubban október 17-én este mintegy 35 érdeklődő előtt Paál István nyitotta meg a felolvasó színpad idei évadját. A műsorban ezúttal az abszurd színpad nagy alakjának Samuel Beckettnek két darabja szerepelt: „Az utolsó terek” című monodráma és a „Mondd, Joe” című televíziós játék.

Az első produkcióban a főszereplő Crapp két hangon szólalt meg: az emlékező, a lét peremére jutott öregember Balogh Tibor, a fiatal Crapp Dunai Tamás hangján. A második darab egyetlen szereplője Kiss Mária volt, akire — ha csak szép kiejtésére és nagy érzelmi telítettségű előadómódjára emlékezünk is — biztosan számíthat nagyobb szerepekben is az egyetemi színpad.

A jól sikerült est egyetlen szomorú felhangja volt, hogy hiába jelentette be Paál István a dramaturgiai vitakörre szerveződés igényét, hiába hangzottak el a szindarabok — a vita — mint már sokszor — elmaradt.

MIT VÁRHATUNK?

Négy önálló bemutató

Beszélgetés a Főiskolai Színpad terveiről

— Mi újság a főiskolai irodalmi színpadon? — ezt a kérdést szegeztek Tandí Lajos másodéves hallgatónak, aki idén vette át a régóta épp hogy csak vegetáló főiskolai művészeti csoport szervezését.

— Most már úgy kell kérdezni, hogy mi újság a Főiskolai Színpadon — válaszolt. — Ebben az évben már nemcsak irodalmi színpadi produkciók fogják ugyanis jellemezni működésüket. Jelenleg mintegy húsz tagja van a csoportnak, köztük azonban a szavalók mellett vannak énekes szakosok és rajz szakosok is, vannak saját zeneszerzőink.

Az a célunk, hogy minél élesebb szemmel figyeljünk fel az újdonságokra, s minél több érdekes mű bemutatásra. Egyelőre négy önálló bemutatóra készülünk. Az első félév tervei között szerepel az életrajzi regényt, melyen Aldo Nicolai Kilitó és Arraball Piknik a csatátér című egyfelvonásait mutatjuk be.

November első felében a nagy évfordulókkal kapcsolatos ünnepek során Károlyi Mihály Ravelszkijéből akarunk bemutatni részleteket. S készen állunk arra is, hogy a tervezett irodalmi esteken, melyeken a főiskola — az elképzelések szerint — Váci Mihályt, Nagy Lászlót, Juhász Ferencet, Benjámint Lászlót és Németh Lászlót látja majd vendégül, szavalókkal képviseltesük magunkat. A második félév nagy terve: egy dokumentumjáték, melyet mi akarunk megírni — a kriptofosztogatók bírósági ügyéről. Helyet tartunk fenn elképzeléseink között olyan új daraboknak, melyekre megjelenésük után azonnal előadásukkal szeretnénk reagálni. Az évet majd egy népi komédia színpadra vitele zárja: ácsolt színpadon.

Természetesen az iskolai ünnepeken is kötelezettségeink vannak: a tanácsköztársasági emlékműsorban valamint az ukrán irodalmi-zenei es-

ten elsősorban. Még egy terv, melynek megvalósításán a csoport tanárvezetője Elekes Mihály fáradozik: Illyés Gyula, Déry Tibor valamint Gregory Corso és Juhász Ferenc atomháború ellenes műveiből irodalmi színpadi produkció összeállítására.

— Vannak-e nehézségeitek? — Nincsenek nagy igényeink, így indulunk neki az új évnek. De azt sem lehet tagadni, hogy — akárcsak a mostani csoport elődei, is mi is helyiséghiánnyal küszködünk. A díszteremnek nem a legjobb az akusztikája — más meg nincs. Nagyon jó lenne legalább egy pince, amelyet ilyen célra átalakíthatnánk. S bármennyire is igénytelenek vagyunk: hiányzik az a két reflektor, mely feltétlenül szükséges lenne a színpadi játékhöz.

VERESS MIKLÓS

Hallgatói napok

Fordított nap! Minden diák álma, hogy egyszer ő üljön a tanári katedrán és a rettegett oktató húzódjon meg az iskolapadban. Ha nem is egészen így, kisdiákos érzelmekkel, de lényegében az előző recept szerint zajlott le az idei egyetemi napok egyik jogászprogramjaként a harmadik évfolyamon a polgári jogi és az államigazgatási jogi hallgatói nap.

Csütörtökön, október 24-én polgári jogból került sor a rendezvényre, ekkor a birtokvédelem témaköréből tartottak korreferátumokat a harmadéves hallgatók. Ezúttal dr. Kemenes Béla docens, rektorhelyettes, a polgári jogi tanszék vezetője és a tanszék többi előadója a hallgatók között foglalt helyet, míg a kettős órát Izsák Péter hallgató vezette le. Előbb ő tartott egy általános bevezető előadást az államigazgatási és a peres úton való birtokvédelemről, majd Kaszap Gyula a kecskeméti tanácsnál szerzett tapasztalatairól számolt be. Ezt Radnóti Judit „Mikor lehet közvetlenül a bírósághoz fordulni?” című referátuma követte, majd Bodó Sándor a birtoklához való jogról beszélt. Kolláth György az ügyészi keresetindítás szabályait ismertette. Hankovszky Zoltán a Polgári Törvénykönyv 100. §-át (birtokháborítás) értelmezte, Zentai Ágnes pedig a lakással kapcsolatos birtokvédelem ha-

tályosságával foglalkozott. Czucz Ottó a birtokperek végrehajtásának tapasztalatairól számolt be, az utolsó előadást pedig Szekszárdi Zsuzsa tartotta ebből a témakörből.

Kevesebb jót lehet elmondani a másnapi, államigazgatási jogból rendezett hallgatói napról. A Gally Mihály vezette órákon előbb Takacs Lajos a községi közös tanácsok kialakítására és azok munkájára vonatkozó adatokat ismertetett Győr-Sopron megyére vonatkozóan, ezután pedig Németh Pál olvasta fel a nyári szakmai gyakorlatról írt beszámolóját. Elsősorban mindkettőjük rossz előadómódja, másrészt pedig szinte végtérhetetlen mondanivalójuk (utóbbit nem is sikerült befejezni) eléggé hamar fárasztóvá vált. A két óra letele után dr. Martonyi János professzor, az államigazgatási jogi tanszék vezetője foglalta össze és értékelte az elhangzottakat. Az időhiány miatt hozzászólásokra sem kerülhetett sor. Ez egyben tanulság is az elkövetkezendő hasonló rendezvényekhez: jobban előadott, rövidebb és érdekesebb anyagokkal lehet csak fenntartani a hallgatóság figyelmét!

REIGL ENDRE

Pályázati felhívás

A Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ-bizottsága plakátpályázatot hirdet egyetemi és főiskolai hallgatók részére a Komszomol, a KIMSZ, a KMP, a Magyar Tanácsköztársaság 50. éves évfordulója tiszteletére.

A pályaművek beadásának határideje: 1969. március 1., a Tanárképző Főiskola KISZ-bizottságának irodája.

A kiállításal egybekötött ünnepélyes eredményhirdetés 1969. március 21-én a Tanárképző Főiskola Petőfi leánykollégiumának társalgójában.

I. díj	500,— Ft
II. díj	400,— Ft
III. díj	200,— Ft

Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ Végrehajtó Bizottsága